

reduktion. Saaledes foreslog man Prisen for Dræningsarbejde paa Kalundborgegnen fastsat til 25 Øre pr. løbende Meter for let Jord og 35 Øre for svær Jord. Disse Priser var ikke mindre end 300 pCt. under Egnens gældende Priser. Dette er Landarbejdernes Frugter af Systemskiftet. Landarbejderne blev skambuddt af deres Arbejdsgivere under Krigen til Trods for, at Arbejdsgiverne i høj Grad forbedrede deres Levefod, hvad det ærede Medlem Hr. Pinstrup ogsaa aabenhjertigt indrømmede i sin Aabningstale ved de jyske Landboforeningers Aarsmøde i Aarhus. Og nu efter Krigen nedsætter Agrarerne med moralsk Støtte af Venstres Regering og Venstres Presse fremdeles Lønningerne af al Kraft. Man overlader roligt Landarbejdernes børnetalrige Familier til deres Skæbne. Den højtærede Landbrugsminister udviklede her i Tinget den 15. November, at Bygningshaandværkerne staaar som en privilegeret Klasse. Jeg skal i denne Anledning oplyse, at de faglærte Bygningshaandværkere i Holbæk under Krigens Højkonjunktur tjente en Timeløn fra 1 Kr. 76 Ø. til 1 Kr. 90 Ø. paa en Arbejdsdag af 8 Timer. Ugelønnen blev fra 84 til 91 Kr., men Arbejderne gik ledige en Fjerdedel af Aaret, hvorefter Aarsfortjenesten kun blev 3 500 Kr. Timelønnen er nu nede paa 1 Kr. 50 Ø., og Ugelønnen er 72—75 Kr. Arbejdsmændenes Timeløn var i 1920 1 Kr. 63 Ø., 78 Kr. om Ugen. Den er nu 1 Kr. 32 Ø. eller 63 Kr. om Ugen. Saaledes ser Privilegierne ud, naar Bygningsarbejderne er sysselsat den normale Tid af Aaret. Men Arbejdsløsheden udmarver jo lige saa vel dem som de øvrige Arbejdere. Den højtærede Landbrugsminister burde derfor ikke sætte Ordet „Privilegier“ i Forbindelse med Bygningsarbejderne. Det er for lavt liggende en Agitation at ville vække Vrede mod dem paa dette intetsigende Grundlag.

Jeg vender mig derefter til det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen. Han indrømmede under et Ordskitte med mig efter sin Finanstale, at „Lønstigningen ikke er fulgt efter saa hurtigt, som Prisniveauet egentlig krævede“. Han tilføjede, „at det er ikke noget, vi har set første Gang, det har vi set Gang efter Gang“. Altsaa, medens Herremænd, Proprietærer og Gaardmænd i Henhold til det ærede Medlem Hr. Pinstrups Udtalelser satte deres Levefod op „i disse gode Tider“, blev Landarbejdernes Levefod netop i samme Periode sat ned. Deres Organisation havde endnu ikke Styrke nok til at slutte disse „Tvangsaftaler“.

Det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen vrededes ikke over disse Kendsgerninger, han, Venstres fineste Nationaløkonom, slaar koldblodig fast, at Arbejdernes Løn ikke kan hæve sig lige saa hurtigt som Prisniveauet, men det er en styg Teori for Arbejderne. Paa Grundlag af denne Teori fordømmer det ærede Medlem Arbejdernes Familier, især Landarbejdernes, til aarelang Mindrefortjeneste, ja, til Underernæring. Dog, han stækker en lille Trøst ud til sidst, nemlig den, „at Lønnen ikke vil komme til at falde lige saa hurtigt som Priserne“. Dette forstaaer jeg imidlertid ikke. Princippet for Tiden er netop, at Lønningerne skal følges nedad med Priserne paa Livsfornødenhederne. Prisniveauet er dalet 27 pCt., og Landarbejderne har derefter mistet pr. Dag om Sommeren 1 Kr. 45 Ø. Samtidig er Arbejdstiden blevet forhøjet en halv Time pr. Dag, i Sommertiden til 10 Timer. Dette ved det ærede Medlem. Lønnen skubbes altsaa gesvindt ned af Arbejdsgiverne, men den hævdede sig kun i langsomt Tempo. Røster om nye Lønnedsættelser uanset Pristallet lyder ogsaa i denne Tid. Arbejdsgiverforeningens Formand, Bogtrykker Langkjær, udviklede saaledes ved Generalforsamlingen i Maribo den 11. November for Arbejdsgiverforeningen for Lolland-Falster ifølge det officielle Referat, at „hvad Lønspørgsmaalet angik, kunde det blive fristende for Industrien at foretage de nødvendige Lønreduktioner uden Aftale med Arbejderne, saaledes som det var sket i Sverige. Han var ikke selv en Tilhænger af disse løse Forhold, men nægtede ikke, at Nødvendigheden kunde føre Arbejdsgiverne ind paa denne Vej.“ Det er navnlig det sidste, man bør lægge Mærke til. Han truer Byarbejderne med vilkaarlige Lønnedsættelser. Hr. Langkjær vendte sig derefter mod Landarbejderne. Han forklarede, at hvis Landarbejderforbundet ikke var i Stand til at slutte en for hele Landet gældende Overenskomst, var „Organisationerne ikke endnu modne til at slutte disse kollektive Aftaler.“ Altsaa, Hr. Langkjær truer tillige Landarbejderne med vilkaarlige Lønnedsættelser. Saaledes ser det ærede Medlem Hr. N. P. Jensens Teori om den langsomt dalende Løn ud, hvis Overklassen skulde formaa at tage Magten fra Arbejderne.

Da jeg nu tør gaa ud fra, at det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen selv hylder den Anskuelse, at Lønnen bør dale langsommere end Livsfornødenhederne, vil jeg tillade mig at forespørge, om han, hvis Arbejds-